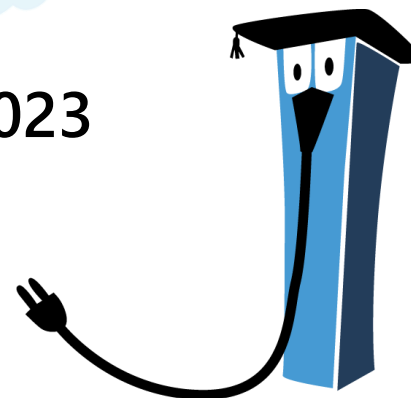

Slim Laden voor iedereen

Informatiesessies over 'Akkoord Versnelde opschaling Slim Laden'

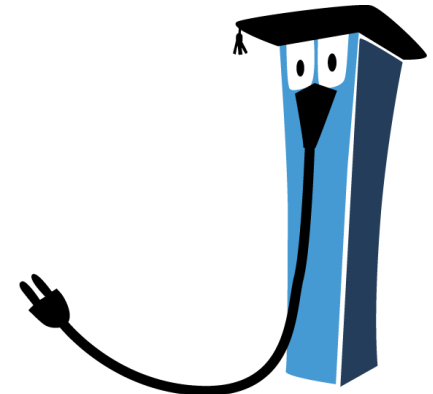
23 & 26 januari 2023

Programma

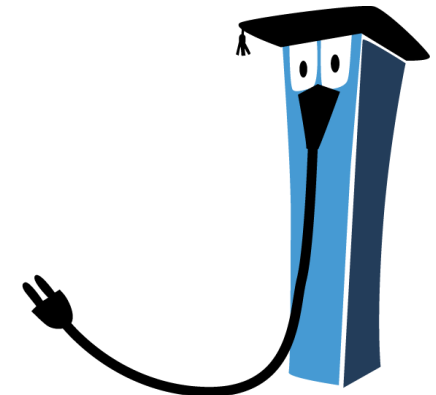
Doel: betrokkenen meenemen in reacties, voorgenomen verwerking en vervolgstappen

1. Opschaling slim laden: stap voor stap
2. Reacties concepttekst - overzicht
3. Reacties concepttekst – inhoudelijke zwaartepunten
4. Vervolg
5. Vragen

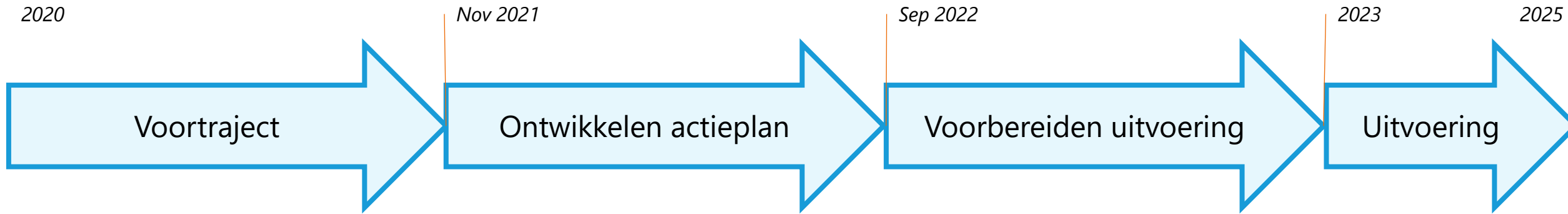

Programma

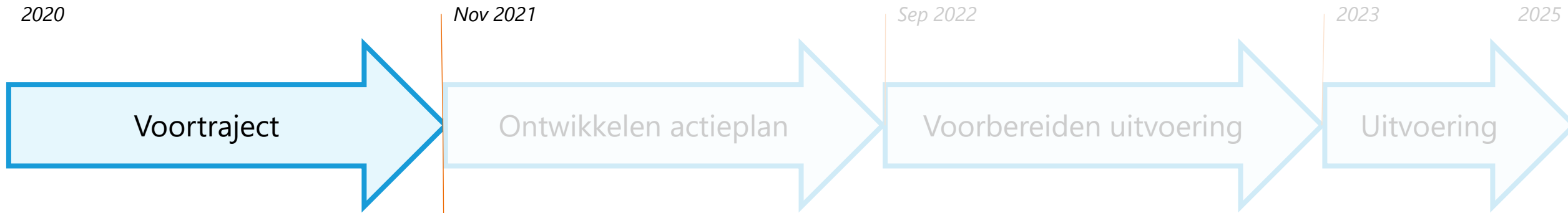
1. Opschaling slim laden: stap voor stap
2. Reacties concepttekst - overzicht
3. Reacties concepttekst – inhoudelijke zwaartepunten
4. Vervolg
5. Vragen

Opschaling slim laden: stap voor stap

Opschaling slim laden: stap voor stap

- Dutch Smart Charging Requirements
- Lessons learned smart charging in NL
- Verkenning organisatie slim laden

Opschaling slim laden: stap voor stap

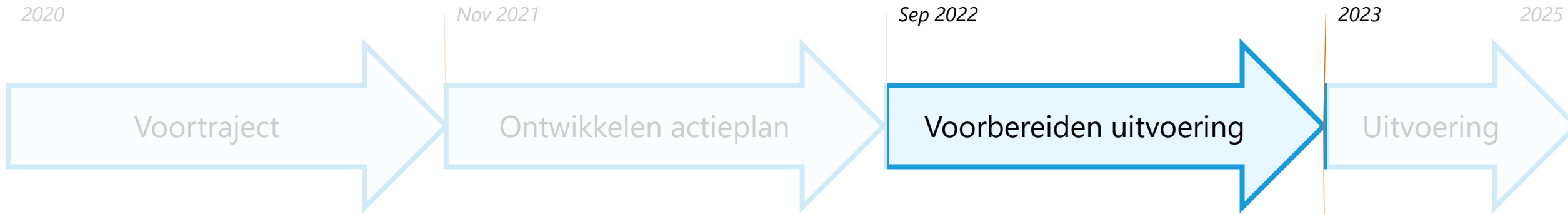

Mrt - Mei 2022

- Marktconsultatie aanbieders
- NAL-regio's
- Netbeheerders
- Gebruikersorganisaties
- VNO-NCW | MKB Nederland

- **NAL-Stuurgroep (8 jul '22)**
 - Instemming actieplan en kader
 - Nog uit te werken
 - Conditie netbewust laden
 - Governance en middelen
 - Normering: juridische analyse
- **Publicatie actieplan (1 sep '22)**

Opschaling slim laden: stap voor stap

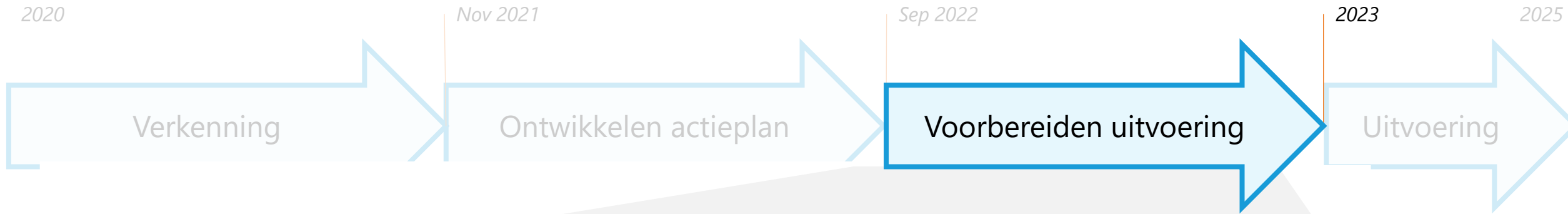
Partijen committeren zich aan...

- Visie en ambitie
- Uniform kader laadaanbod
- Rol en bijdrage acties
- Samenwerking
- Leidende principes uitvoering

Tekenen + persmoment

Opschaling slim laden: stap voor stap

Okt - Nov 2022

Verkennen samenwerking

- Div. bijeenkomsten en gesprekken stakeholdergroepen: rol en bijdrage uitvoering
- **Concepttekst MoU (1 dec '22)**

Dec 2022 – Jan 2023

Verdiepen samenwerking

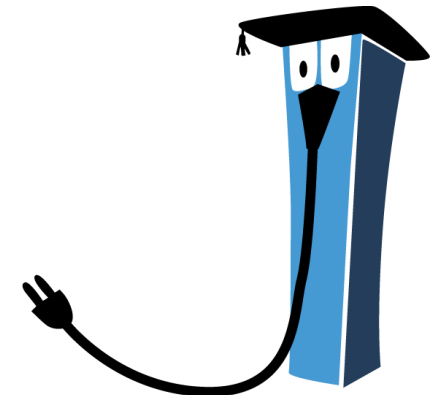
- Reacties concepttekst (13 jan '23)
- **Infobijeenkomsten (23/26 jan '23)** en opvolging
- Middelen en governance: afstemming lenW en vz. NAL

...?

Programma

1. Opschaling slim laden: stap voor stap
- 2. Reacties concepttekst - overzicht**
3. Reacties concepttekst – inhoudelijke zwaartepunten
4. Vervolg
5. Vragen

Reacties concepttekst

1. Intentie partijen
 2. Interventie met betekenis
 3. Vorm en juridisch
 4. Proces totstandkoming en communicatie
 5. Taalfouten en leesbaarheid
 6. Vragen inhoud en verduidelijking
 7. Inhoudelijke reacties en suggesties
- Van nagenoeg alle partijen (> 20) inhoudelijke reactie ontvangen.
 - Belangrijk deel reacties via vertegenwoordiging binnengekomen.
 - In totaal meer dan 100 reacties/punten; veel dubbelingen.
 - Zo goed als unaniem wordt waardering uitgesproken voor de ambitie van het programma en wordt intentie uitgesproken om aan de slag te gaan met uitvoering

Reacties concepttekst

1. Intentie partijen
 2. Interventie met betekenis
 3. Vorm en juridisch
 4. Proces totstandkoming en communicatie
 5. Taalfouten en leesbaarheid
 6. Vragen inhoud en verduidelijking
 7. Inhoudelijke reacties en suggesties
- Maakt best wat los
 - Vertaling instemming NAL-SG (8 jul) naar eigen rol, bijdrage en commitment
 - Expliciet op agenda in eigen organisatie
 - Wat 'betekent' het als je tekent?
 - Deel partijen is relatief nieuw en loopt nog 'een rondje achter op de sintelbaan'
 - Al met al: belangrijke stap om te komen tot brede samenwerking

Reacties concepttekst

1. Intentie partijen
 2. Interventie met betekenis
 3. Vorm en juridisch
 4. Proces totstandkoming en communicatie
 5. Taalfouten en leesbaarheid
 6. Vragen inhoud en verduidelijking
 7. Inhoudelijke reacties en suggesties
- Moet dit zo formeel?
 - Titel en status
 - Juristen min IenW kijken hiernaar, rekening houdend met reacties
 - MoU leidend op actieplan

Reacties concepttekst

1. Intentie partijen
 2. Interventie met betekenis
 3. Vorm en juridisch
 4. Proces totstandkoming en communicatie
 5. Taalfouten en leesbaarheid
 6. Vragen inhoud en verduidelijking
 7. Inhoudelijke reacties en suggesties
- Concept verstuurd via leden NAL-werkgroep
 - Op verzoek reactietermijn uitgesteld naar 13 jan
 - Constatering: komen tot MoU vraagt het naar voren halen van een activiteit uit het actieplan:
 - 'Conditioes netbewust laden' ontwikkelen met betrokken partijen
 - Opnemen in uniform kader laadaanbod, als onderdeel van MoU
 - Dus niet: pas ontwikkelen in de uitvoering als MoU al getekend is
 - Opstellen definitief MoU en tekenmoment schuiven in de planning naar achter
 - Aantal activiteiten t.b.v. uitvoering kan – bij akkoord min lenW – parallel worden opgestart

Reacties concepttekst

1. Intentie partijen
 2. Interventie met betekenis
 3. Vorm en juridisch
 4. Proces totstandkoming en communicatie
 5. Taalfouten en leesbaarheid
 6. Vragen inhoud en verduidelijking
 7. Inhoudelijke reacties en suggesties
- Dank voor jullie suggesties!
 - Verwerking t.z.t. in definitieve tekst MoU

Reacties concepttekst

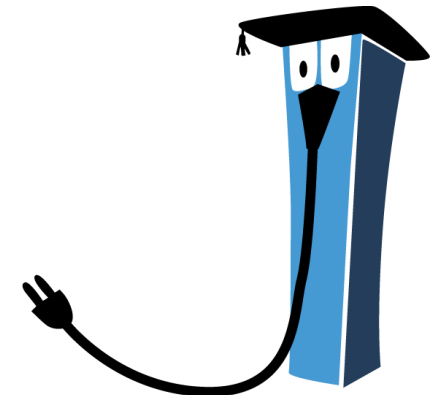
1. Intentie partijen
 2. Interventie met betekenis
 3. Vorm en juridisch
 4. Proces totstandkoming en communicatie
 5. Taalfouten en leesbaarheid
 6. Vragen inhoud en verduidelijking
 7. Inhoudelijke reacties en suggesties
- Schriftelijke toelichting o.b.v. de reacties
 - Mogelijkheid individuele toelichting (op verzoek)
 - MoU: leidt niet tot inhoudelijke aanpassing, mogelijk wel tekstuele aanpassing, zodat het er duidelijker staat

Reacties concepttekst

1. Intentie partijen
 2. Interventie met betekenis
 3. Vorm en juridisch
 4. Proces totstandkoming en communicatie
 5. Taalfouten en leesbaarheid
 6. Vragen inhoud en verduidelijking
 7. Inhoudelijke reacties en suggesties
- Netbewust laden
 - Prijs laadsessie / voordelen gebruiker
 - Borging en normering
 - Vorm / juridisch
 - Verzoek om overwegingen/keuzes en rollen expliciet(er) te benoemen
 - Schriftelijke toelichting op de verwerking van de reacties volgt, voor zover mogelijk
 - Verwerking in definitieve tekst MoU (volgt later)

Programma

1. Opschaling slim laden: stap voor stap
2. Reacties concepttekst - overzicht
- 3. Reacties concepttekst – inhoudelijke zwaartepunten**
4. Vervolg
5. Vragen

Zwaartepunten inhoudelijke reacties

Artikel 2vi: Netbewust laden

- Uit het [Landelijk Actieprogramma Netcongestie](#):
 1. “Uitbreiden van het elektriciteitsnet blijft de grootste prioriteit”
 2. “De ruimte die er is zo efficiënt mogelijk te gebruiken” – lees o.a. Slim laden
- Onderbouwing van de gekozen grens van 4 kW voor basiscapaciteit binnen Netbewust laden. Er leven zorgen dat Netbewust laden te eng wordt geïmplementeerd en in de praktijk neerkomt op “knijpen” naar 4 kW.
- Duidelijkheid en concretisering wanneer (waar en hoe vaak/lang) er door netbewust laden minder vermogen beschikbaar is. Uitwerken van condities netbewust laden die proportioneel zijn tov doelen SLVI (zie artikel 1). Ook inzicht hoe door netbeheerders bepaald gaat worden of de condities zijn bereikt. Dringend verzoek om SAMEN met partijen in gesprek te gaan over (het bereiken van) de condities voor netbewust laden en deze integraal onderdeel te maken van de MoU.
- Relatie leggen tussen netbewust laden en de ruimte aanbieder/CPO om blijvend te kunnen inspelen op een of meerdere financiële voordelen voor inkoop zoals dynamische energietarieven, onbalansmarkten en congestiemarkten.
- Relatie leggen tussen netbewust laden en laadzekerheid (30 kWh in 6 uur)
- Deelname aan SLVI is vrijwillig en zonder financiële vergoeding voor Netbewust laden. De effectiviteit van de ondergrens voor het voorkomen netcongestie wordt jaarlijks vastgesteld en kan op basis daarvan indien nodig, in overleg, worden bijgesteld.
- Meer zekerheid/regulering gevraagd dat KV-tarieven vanaf 2025 prijsprikkel bevatten voor flexibel netgebruik. Zie de [NAL WG SC reactie](#) op de [ACM Consultatie alternatieve transportrechten en ‘use it or lose it’](#). Opmerking: SLVI kan adviseren maar heeft geen wetgevende macht!

Zwaartepunten inhoudelijke reacties

Algemeen

- Verduidelijken relatie tussen documenten en bepaalde begrippen: MoU, Actieplan, SCR, leidende principes, kader, ...
- Hoe gaat Programma organisatie en Governance van SLVI eruit zien
- Juridische toets incl aansprakelijkheid, IE-recht, geheimhouding en recht op publiceren.

Artikel 1: Ambitie en doelen

- Verduidelijken bestemmingsladen (4 uur vs KV/GV vs Snelladen)
- Naast ambitie (60%) ook doelen toevoegen : Aantrekkelijk voor de elektrisch rijder, Laagdrempelig en Goedkoper dan opt-out (direct laden), Koppeling met duurzame opwek, Flexibeler inkopen op elektriciteitsmarkten en Voorkomen van netcongestie en Tempo houden uitrol laadinfra.

Artikel 2v: Prijs laadsessie / voordelen gebruiker

- Slim laden voor Gebruiker moet financieel aantrekkelijker zijn/blijven.
- Monitoren van prijsontwikkeling Gebruiker tijdens looptijd SLVI
- Relatie leggen tussen prijs laadsessie en de ruimte aanbieder/CPO om blijvend te kunnen inspelen op een of meerdere financiële voordelen voor inkoop zoals dynamische energietarieven, onbalansmarkten en congestiemarkten.

Artikel 4e: Normering van Slim Laden via Europese en/of nationale wet- en regelgeving

- Betrek deelnemers aan dit akkoord bij normeringstraject. Opmerking: SLVI kan adviseren maar heeft geen wetgevende macht!

Bijlage 4 : Uitwerking acties en inzet per Partij

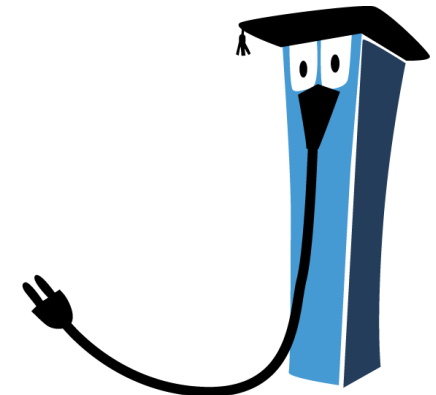
- Voorstellen voor aanscherping tekst van exacte bijdrage Partijen, in bijzonder voor branche- en belangenorganisaties en Kennisinstellingen en Onderzoek- en adviesbureaus.

Overig

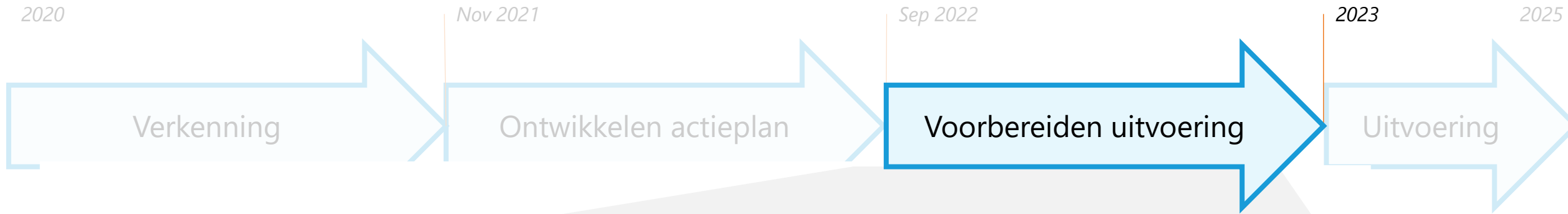
- Verduidelijk hoe SLVI geïmplementeerd wordt bij niet-publieke laadpunten
- Maak bij stimuleren (actie 5) onderscheid tussen laadinfra en laaddiensten
- Vraag hoeveel budget beschikbaar is voor stimuleren laadinfra/laaddiensten

Programma

1. Opschaling slim laden: stap voor stap
2. Reacties concepttekst - overzicht
3. Reacties concepttekst – inhoudelijke zwaartepunten
- 4. Vervolg**
5. Vragen

Opschaling slim laden – stap voor stap

Okt - Nov 2022

Verkennen samenwerking

- Div. bijeenkomsten en gesprekken stakeholdergroepen: rol en bijdrage uitvoering
- Concepttekst akkoord (1 dec '22)

Dec 2022 – Jan 2023

Verdiepen samenwerking

- Reacties concepttekst (13 jan '23)
- **Infobijeenkomsten (23/26 jan '23) en opvolging**
- Middelen en governance: afstemming lenW en vz. NAL

Feb 2023 – ...

Completeren uniform kader laadaanbod: 'condities netbewust'

Verzegelen samenwerking

- Definitieve tekst akkoord
- Tekenen en persmoment

Parallel: opstart organisatie en eerste activiteiten uitvoering

Vervolgstappen

Vorbereiden uitvoering

Uitvoering

- Schriftelijke toelichting opstellen o.b.v. reacties
- Schriftelijke toelichting delen
- Mogelijkheid individueel gesprek (op verzoek)

Traject 'condities netbewust laden' doorlopen

Verzoek aan partijen**:
Intentie om te tekenen alvast kenbaar maken

- Opstellen MoU v2 en Juridische toets min lenW
- Delen update schriftelijk toelichting
- Publicatie definitieve MoU
- Officieel aanmelden als deelnemer*

Tekenen* en persmoment

streven: begin Q2

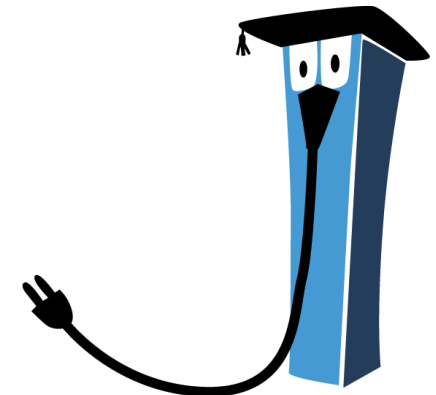
* Deelnemers kunnen zich na ondertekening blijven aanmelden

Opstart organisatie en eerste activiteiten uitvoering (i.o.m. min lenW en NAL-SG)

** De uitvoering vraagt deelname van zowel vertegenwoordigende als individuele partijen!

Programma

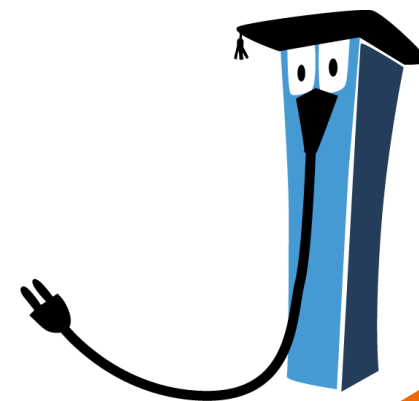
1. Opschaling slim laden: stap voor stap
2. Reacties concepttekst - overzicht
3. Reacties concepttekst – inhoudelijke zwaartepunten
4. Vervolg
5. Vragen

Dank!

Slim laden voor iedereen

Nationale
Agenda
Laadinfrastructuur